

Výjimka z požadavku znalosti českého jazyka

Předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků jsou stanoveny v [§ 3 zákona č. 563/2004 Sb.](#), o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Pedagogickým pracovníkem může být ten, kdo splňuje tyto předpoklady:

- a) je plně způsobilý k právním úkonům,
- b) má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává (v tomto případě je možné uplatnit výjimku za podmínek podle § 22 odst. 7 zákona o pedagogických pracovnících),
- c) je bezúhonný,
- d) je zdravotně způsobilý,
- e) prokázal znalost českého jazyka.

Ustanovení [§ 6 odst. 1 zákona č. 67/2022 Sb.](#), o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, dále jen „o zvláštních pravidlech v oblasti školství“ stanoví výjimku z požadavku na prokázání znalosti českého jazyka pro pedagogického pracovníka, který získal odbornou kvalifikaci v jiném vyučovacím jazyce než českém.

Zpravidla nebudou mít pedagogové z Ukrajiny své pedagogické vzdělání v České republice nostrifikované a bude u nich ředitel školy kombinovat výjimku z kvalifikace podle [§ 22 odst. 7 zákona č. 563/2004 Sb.](#), o pedagogických pracovnících, a výše uvedenou výjimku ze znalosti českého jazyka.

Takovým pedagogickým pracovníkem pak může ředitel školy nebo školského zařízení pro zájmové vzdělávání zajišťovat výchovu a vzdělávání pouze ve třídách, skupinách a odděleních, v nichž se vzdělávají **výhradně** žáci, kteří jsou cizinci nebo státními příslušníky Ukrajiny.

Typicky bude takový pedagogický pracovník poskytovat vzdělávání ve skupinách podle [§ 3 zákona č. 67/2022 Sb.](#), o zvláštních pravidlech v oblasti školství. Tyto skupiny přitom musí být homogenní; takový pedagogický pracovník z povahy věci nemůže vzdělávat české žáky, protože v dostatečném rozsahu neovládá český jazyk.

Tato výjimka ze znalosti českého jazyka platí pouze do 31. 8. 2022, proto se také neuplatní povinnost zaměstnávat pedagogické pracovníka na minimálně 12 měsíců (viz níže).

Pro úplnost doplňujeme, že škola může přijmout osobu z Ukrajiny i jako nepedagogického pracovníka (např. školní asistent, adaptační koordinátor), a to běžným postupem. Takový pracovník nemůže konat přímou pedagogickou činnost.

Dle [§ 23a odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb.](#), o pedagogických pracovnících doba trvání pracovního poměru na dobu určitou pedagogického pracovníka mezi týmiž smluvními stranami činí nejméně 12 měsíců a může být ode dne vzniku prvního pracovního poměru opakována nejvýše dvakrát.

Dle [§ 6 odst. 2 zákona č. 67/2022 Sb.](#), o zvláštních pravidlech v oblasti školství, se uplatnění tohoto ustanovení výslovně vylučuje v případě zaměstnání pedagogických pracovníků, kterým je odpuštěna povinnost prokázání znalosti češtiny, a to zejména s ohledem na platnost této výjimky pouze do 31. 8. 2022. Nebylo by tedy ani možné ze strany ředitelů splnit požadavek na minimální délku pracovního poměru pedagogického pracovníka.

Typicky tedy škola s pedagogickým pracovníkem s výjimkou **uzavře pracovní poměr na dobu určitou do maximálně 31. 8. 2022.**

V mezidobí tento pedagogický pracovník může splnit podmínku znalosti českého jazyka, aby s ním bylo možné uzavřít pracovní poměr bez využití výjimky, případně s ním pak škola může uzavřít pracovní poměr na pozici nepedagogického pracovníka (např. školní asistent, adaptační koordinátor), kde se znalost českého jazyka zákonem nevyžaduje.

Aby mohl být pedagogický pracovník zaměstnán i po skončení platnosti výjimky, tj. od 1. 9. 2022, bude nutné prokázat znalost českého jazyka zkouškou dle [§ 4 odst. 1 zákona](#) o pedagogických pracovnících. Tato povinnost platí pro všechny fyzické osoby, které získaly příslušnou odbornou kvalifikaci stanovenou zákonem o pedagogických pracovnících v jiném vyučovacím jazyce než českém, přičemž zkoušku je třeba doložit před nástupem do pracovního poměru. **Zkoušku z českého jazyka lze vykonat na vysoké škole v programu celoživotního vzdělávání, v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků nebo v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky.**

Pokud cizinec, tedy i občan Ukrajiny, jehož rodným jazykem je jiný jazyk než jazyk český, **absolvuje studium pro asistenta pedagoga či jiné kvalifikační studium v českém jazyce, znalost českého jazyka již neprokazuje.**

Škola tedy může přijmout pedagogy z Ukrajiny na pozici **asistenta pedagoga**, když uchazeč splní tyto podmínky:

- absolvování studia pro asistenta pedagoga nebo studia pedagogiky (v délce trvání min. 80 hodin) v rámci českého systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v českém jazyce,
- doložení bezúhonnosti,
- projít lékařskou prohlídkou,
- plnění podmínky svéprávnosti (tedy zletilosti a absence omezení svéprávnosti).

Jednou z možností prokázání znalosti českého jazyka je i úspěšné vykonání maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury ([§ 4 odst. 4 písm. b\) zákona o pedagogických pracovnících](#)). Jednotlivá zkouška z českého jazyka a literatury se za prokázání znalosti českého jazyka nepovažuje.

Zákon o pedagogických pracovnících v účinném znění neupravuje konkrétně požadavek na úroveň znalosti českého jazyka, je na řediteli školy, který je zodpovědný za úroveň vzdělávání, koho výukou pověří. Dle doporučení MŠMT je v případě učitele vhodné požadovat jazykovou úroveň C1 dle společného evropského referenčního rámce pro jazyky (dále "SERRJ").

Doporučenou minimální úroveň znalosti českého jazyka jako cizího jazyka u pedagogických pracovníků, kteří získali odbornou kvalifikaci v jiném jazyce než v jazyce českém, najdete [zde](#).

Místa nabízející jazykové vzdělávání

- Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky zřizované krajem.
- Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky s.r.o. apod. - jazykové školy lze dohledat v rejstříku škol.
- Kurzy nabízí i krajské pobočky NPI, většinou ale metodicky zaměřené, může být ale něco z fondů EU pro učitele, jako byla Brána jazyků otevřená.
- Další jsou centra jazykového vzdělávání nebo jazykové školy při univerzitách a VŠ, mohou mít i kurzy pro veřejnost.
- Komerční jazykové školy a agentury různé úrovně po celé republice.
- Jazykové kurzy nabízejí i různá komerční vzdělávací centra.
- Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků – Databáze udělených akreditací v systému DVPP.

Certifikovaná zkouška z češtiny pro cizince A2 –C1 (Czech Language Certificate Exam –CCE)

- organizuje a termíny si stanovuje Ústav jazykové a odborné přípravy UK + některé VŠ <https://ujop.cuni.cz/zkouska/certifikovana-zkouska-z-cestiny-pro-cizince-cce?from=9>
- mezinárodní standardizovaná zkouška dle ALTE (Association of Language Testers in Europe).

Státní jazyková zkouška základní z jazyka českého B2 –C1

- organizují jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, zkoušky se konají v jarním a podzimním období,
- standardizovaná zkouška dle vyhlášky [č. 33/2005 Sb.](#), o jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky a státních jazykových zkouškách.

Příklady nabídek kurzů češtiny jako cizího jazyka pro veřejnost organizovaných VŠ:

- Masarykova univerzita v Brně Centrum jazykového vzdělávání
- Masarykova univerzita v Brně – Filozofická fakulta – Kabinet češtiny pro cizince
- Univerzita Hradec Králové – Filozofická fakulta – Centrum jazykové přípravy
- Univerzita Karlova v Praze – Ústav jazykové a odborné přípravy
- Univerzita Palackého Olomouc – Filozofická fakulta – Centrum jazykového vzdělávání
Jazyková škola UPLift
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
- Akcent College Prague v Praze

Často kladené dotazy:

- **Jakou formou lze uzavřít přijetí k zaměstnání?**

Pedagogickým pracovníkem může ředitel školy nebo školského zařízení pro zájmové vzdělávání zajišťovat výchovu a vzdělávání pouze ve třídách, skupinách a odděleních, v nichž se vzdělávají **výhradně** žáci, kteří jsou cizinci nebo státními příslušníky Ukrajiny.

V těchto případech lze přijmout pedagogického pracovníka na základě pracovní smlouvy s platností do 31. 8. 2022.

Osoba vykonávající péči v adaptačních skupinách není pedagogickým pracovníkem podle zákona o pedagogických pracovnících, ani pečující osobou podle zákona o péči o děti v dětské skupině. Nejedná se o zaměstnance školy, pokud to není uvedeno v doplňkové činnosti.

- **Z čeho se daný zaměstnanec zaplatí?**

Pedagogický pracovník, který je zaměstnancem školy, je hrazen z přímých výdajů ze státního rozpočtu. V případě adaptačních skupin nelze hradit z finančních prostředků státního rozpočtu.

- **Jak vykazovat daného pracovníka ve mzdové rozvaze, ve výkaze P1-04?**

Ve mzdové rozvaze bude zaměstnanec uvedený, jestli bude zaměstnancem školy k 1. 1. 2023.

Ve výkaze P1-04 budou zaměstnanci vedení standardně jako pedagogičtí pracovníci, nepedagogičtí pracovníci (školní asistent, adaptační koordinátor apod.).

- **Jaká je vazba na limit počtu zaměstnanců?**

Pedagogický pracovník je součástí limitu počtu zaměstnanců, bude stanoveno v rozpočtu, případně v rámci dohodovacího řízení. MŠMT upozornilo, že pro školy i nadále platí PHmax, tedy i případné úpravy v rámci dohodovacím řízení jsou možné pouze do výše PHmax školy.